

Aan	: Gemeenteraad	
Van	: Robin Schatsbergen	Afd.: R&E
Onderwerp	: Onderzoek Motie A RE M1	Datum: 23 april 2024

1. Inleiding

In 2021 is door de gemeenteraad een motie A RE M1 ingediend waarin de volgende zaken gevraagd zijn om te onderzoeken:

- *Demografische gegevens geven inzicht in de leeftijdsopbouw van de wijk. Met deze gegevens kan er beter ingespeeld worden op de verschillende leeftijdsgroepen en is om die reden dan ook meegenomen in het speelruimteplan.*
- *Gedragenheid en daarmee goede afstemming met omwonenden en wijk- en dorpsraden bij het verminderen van speeltoestellen is van groot belang, ook vanuit het participatiebeleid van de gemeente Weert en zal dus plaats krijgen in het plan van aanpak.*
- *Vanuit het lokale gezondheidsbeleid wordt buitenspelen inderdaad al zeer belangrijk aangemerkt. Gezond opgroeien in een gezonde omgeving is een van de gestelde ambities. Speeltuintjes horen daar ook bij. Spelen, bewegen, ontmoeten en beleven voor iedereen (vanuit een inclusieve gedachte) zijn daarbij belangrijke waarden.*

Door Speelplan is op basis van de motie een onderzoek gestart naar de demografische gegevens. Dit is een toets waarbij op basis van de richtlijnen van Jantje Beton wordt gekeken of er voldoende gebruikers per doelgroep aanwezig zijn in Weert. Dit is een terugkerend onderzoek die elke 5 jaar herhaald wordt vanuit het vastgestelde Speelruimtebeleid.

Als aanvulling hierop zijn de doelgroepen die gebruik maken van de speelvoorzieningen geraadpleegd middels schoolwandelingen en een bijeenkomst met jongeren. De resultaten geven dan ook naast de reguliere toets meer inzicht in de behoefte van de doelgroepen en of deze behoefte ingevuld kunnen worden door de aanwezige speelvoorzieningen.

Daarnaast is ook onderzocht;

- *De situering,*
- *De inrichting,*
- *De huidige staat,*
- *De klimaatbestendigheid*
- *De inclusiviteit van de speelvoorzieningen.*

Situering

Er is onderzocht of de speelvoorzieningen voldoende verspreid zijn over de wijken. Uit dit onderzoek is gebleken dat in sommige wijken te veel speelvoorzieningen zich op korte afstand van elkaar bevinden, waardoor enkele speelplekken overbodig zijn geworden. Deze plekken kunnen mogelijk komen te vervallen en herbestemd worden voor andere doeleinden.

De inrichting en huidige staat

Tijdens de inspectie van alle speelvoorzieningen is gekeken welke speeltoestellen aanwezig zijn en of deze nog aansluiten bij de huidige wensen van de gebruikers. Daarnaast is gecontroleerd of de speeltoestellen nog in een goede technische staat verkeren. Uit onderzoek kunnen we concluderen dat het areaal verouderd is.

Klimaatbestendigheid

Om een volledig beeld te verkrijgen, is er ook onderzoek gedaan naar de klimaatbestendigheid van de speelvoorzieningen. Het was hierbij van belang dat er voldoende schaduw aanwezig was, dat er voldoende gras aanwezig was en welke valondergronden er gebruikt zijn bij de inrichting van de speelplekken. Uit dit onderzoek is gebleken dat de meeste speelvoorzieningen klimaatbestendig zijn.

Inclusiviteit

Om te voldoen aan het laatste punt van de motie, is er ook gekeken naar de inclusiviteit van de speelvoorzieningen. Weert heeft op dit moment nog geen inclusieve speelplekken en is er nog ruimte voor verbetering. In de uitwerking van de financiële paragraaf is hier invulling aan gegeven door twee Impulsen toe te voegen. De eerste impuls omvat het inrichten van 8 inclusieve speelplekken, waarvan 4 in Weert en 4 in de kerkdorpen. Hierbij wordt gedacht aan het verbeteren van de toegankelijkheid of het plaatsen van speeltoestellen voor gebruikers met een handicap. De tweede impuls is gericht op het realiseren van 7 extra sport- en beweegplekken binnen een periode van 7 jaar.

Het onderzoek omvatte het bezoeken van alle 155 speelplekken. Tijdens deze bezoeken zijn alle speelvoorzieningen geclassificeerd aan de hand van verschillende typeringen. Dit omvat:

- *Kleine Speelplek*
- *Buurtplek*
- *Wijkplek*
- *Speelhoekje*
- *Sportplek*

Participatie en gedragenheid

Om uitvoering te geven aan punt 2 van participatie en betrokkenheid bij het onderzoek, zijn alle basisscholen uitgenodigd om deel te nemen aan een schoolwandeling. De kinderen op deze scholen zijn de gebruikers van de speelvoorzieningen en daarom is hun input essentieel bij het bepalen van welke speelvoorzieningen gewenst zijn in hun wijk of dorp. De volgende scholen hebben deelgenomen aan deze wandeling en vormen een representatieve dwarsdoorsnede van alle scholen in Weert:

- *IKC Laar*
- *OBS de Graswinkel*
- *Oda School Boshoven*
- *Basisschool St. Josef (Alweerderheide)*
- *Basisschool de Duizendpoot (Stramproy)*
- *Basisschool St. Joannes (Tungelroy)*
- *Bredeschool Moesel*
- *Basisschool de Kameleon*

Om de wensen van de doelgroepen tot 18 jaar compleet te maken heeft er ook een jongerenoverleg plaats gevonden met jongeren en jongerenwerkers.

De onderzoeksresultaten van alle onderzoeken van de speelplekken, de wandelingen met de scholen en het gesprek met de jongeren zijn vastgelegd in de onderzoeksrapportage van Speelplan (bijlage 1).

Lokale gezondheid

Het derde punt van de motie gaat over de lokale gezondheid. Tijdens de inventarisatie is gekeken of er voldoende voorzieningen aanwezig waren om ook de inwoners van Weert ouder dan 18 jaar voldoende gelegenheid te bieden om te sporten en bewegen en dat dit ook voor alle doelgroepen beschikbaar en bereikbaar is. Zoals eerder vermeld is klimaatbestendigheid ook getoetst. In relatie tot gezondheid is dit ook een belangrijk punt omdat het klimaat veranderd is. Daarbij is gekeken of er voldoende schaduw en gras aanwezig waren. Ook zijn de speelondergronden bekeken van de speelvoorzieningen of deze klimaatbestendig waren. Aandachtspunt uit dit onderzoek is de variatie in de voorzieningen.

Conclusies en bevindingen van het onderzoek

De gemeente telt 155 formele, openbare speelplekken met speel- en sporttoestellen verspreid over 12 wijken en 5 dorpen (Laar, Altweerderheide, Tungelroy, Swartbroek en Stramproy). Het aanbod bestaat uit 90 kleine speelplekken, 31 buurtspeelplekken, 1 wijkspelplek en 21 speelhoekjes. Er zijn 37 plekken waar een vorm van sport wordt aangeboden, waarvan 11 plekken alleen op sport gericht zijn (inclusief trapveldjes). Er is 1 locatie ingericht als jongeren ontmoetingsplek.

Buiten de formele speel- en sportplekken is er één schoolplein in (mede)beheer van de gemeente en één scouting vereniging. Ook zijn er 11 locatie als overige aangemerkt. Dit zijn speelplekken waar geen toestellen (meer) staan.

Speelaanbod

Het speelaanbod in Weert is over het algemeen goed geregeld. De meeste wijken hebben een goede spreiding en verdeling van kleine speelplekken en buurtplekken. De dorpskernen hebben allemaal een buurtplek aangevuld met enkele kleine speelplekken. In enkele wijken van Weert (Oda en Molenakker) is de dichtheid van kleine speelplekken te hoog. De inrichting van de speelplekken in de gemeente is voornamelijk gefocust op de leeftijdsgroep tot 8 jaar. Er zijn veel lage speeltoestellen, zoals glijbanen, speelhuisjes en veerelementen. In de inrichting tussen verschillende speelplekken in een wijk is weinig variatie. Daarnaast zien de meeste speeltoestellen er verouderd uit en hebben aanslag. Dit maakt de plekken niet aantrekkelijk om op te spelen.

Sporten en bewegen

Het sportaanbod wordt op veel locaties gecombineerd met spelen. Op de buurtplekken wordt vaak één of meerdere sporten aangeboden. Voetbal komt het meeste voor (35x), daarna basketbal (24x, soms in de vorm van een losse basket). Er is een Cruyff Court, verder zijn er een sportkooien aanwezig. Voetbal wordt vaak aangeboden op grasvelden en basketbal op asfalt. Op 7 buurtplekken is ook de mogelijkheid om te skaten, vaak in de vorm van één of enkele skateramps. De ruimte om te skaten bij deze ramps is ook klein, waardoor het niet uitdagend is voor gevorderde skaters. Er is één Calisthenics park in Weert. In het park bij De IJzeren man is een trimbaan. In dit park kan ook fijn gewandeld worden.

Inclusiviteit

In de gemeente Weert zijn geen speelplek die volledig inclusief zijn ingericht voor inwoners met een beperking. In de inrichting is nauwelijks rekening gehouden met de toegankelijkheid van speelplekken: centrale paden om toestellen of zitmeubilair te bereiken ontbreken en de ondergronden bestaan uit gras of zand. Met name de buurtplekken zouden inclusiever ingericht moeten worden, zodat iedereen elkaar kan ontmoeten en zich welkom voelt.

Klimaatbestendigheid

De klimaatbestendigheid van de speelplekken is in orde. De meeste speelplekken scoren hierop voldoende, omdat er veel gebruik is gemaakt van natuurlijke ondergronden (vaak gras) en er bomen aanwezig zijn die schaduw bieden. Hierdoor warmen de speelplekken minder snel op in de zomer en kunnen zij regenwater goed afvoeren en opnemen. Er zijn twee natuurlijke speelplekken in Weert. Dit aantal zou uitgebreid kunnen worden, waardoor ook de variatie in het speelareaal verbeterd wordt. In de gemeente zijn ook weinig speelplekken waar kinderen kunnen ravotten. Er zijn geen bosjes of stuiken waar hutten gebouwd kunnen worden of in bomen geklimd kan worden. Informeel spelen Het informele spel kan voornamelijk plaatsvinden op grasvelden. De meeste wijken hebben meerdere grasvelden waarop dit mogelijk is, vaak gelegen in de buurt van formele speelplekken. Daarnaast zijn er een aantal (kleine) parken waar ruimte is voor vrij spel. Een aantal wijken bestaat uit woonerven. Hier is het ook goed mogelijk om op straat te spelen, omdat er weinig doorgaand verkeer is. Er zijn nauwelijks autovrije pleintjes waarop gespeeld kan worden. Alleen de wijk Molenakker heeft hofjes met speelruimte. Er is ook variatie tussen de verschillende hofjes aangebracht. De stoepen in Weert zijn niet breed genoeg om op te kunnen spelen. Binnen de gemeente zijn meerdere bossen (bijvoorbeeld Altweerderheide en Tungelerwallen) waar gewandeld kan worden. Deze bossen grenzen niet aan de stadskernen en vereisen een vervoersmiddel om te bezoeken. Hier kunnen kinderen dus geen zelfstandig gebruik van maken.

Scholen

De gemeente heeft maar één schoolplein in het beheersysteem staan. Dit is het schoolplein van IKC Leuken. Dit schoolplein is recent aangelegd en toegankelijk voor buurtkinderen buiten schooltijd om. Veel van de andere schoolpleinen in Weert zijn ook toegankelijk voor de kinderen uit de buurt. Er zijn geen hoge afgesloten hekken rond de schoolpleinen. Afhankelijk van de gemaakte afspraken binnen de school zullen kinderen ook na schooltijd gebruik mogen maken van het schoolplein.